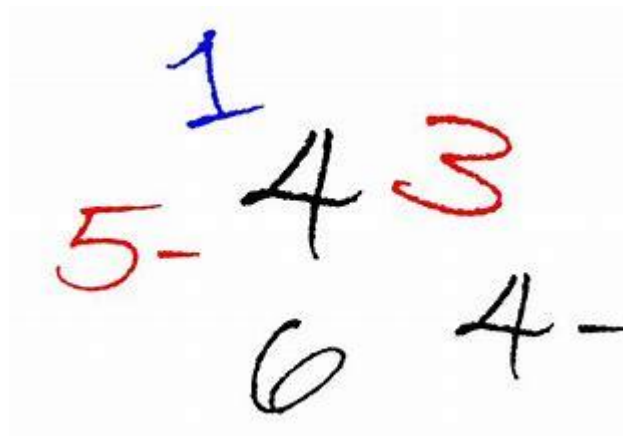

O szkolnym ocenianiu ...

o czym warto pamiętać

Akt oceny
jest
zjawiskiem ogólnym

Ocenianie

czynność, w wyniku której
wydaje się sąd o przedmiocie, osobie lub zjawisku,
odwołując się do jednego lub kilku kryteriów,
niezależnie od tego, jaki jest przedmiot oceny oraz kryteria

Ocenianie

nieodłączna część procesu
kształcenia
uczenia się i nauczania

Ocenianie

proces wartościowania osiągnięć szkolnych uczniów, realizowany za pomocą określonych form i metod,

mający na celu

- pobudzenie i wspomaganie ich całościowego rozwoju,
- wdrażanie do systematycznej aktywności poznawczej, samokontroli i samooceny,
- kształtowanie umiejętności wyboru wartości i wspomaganie procesu ich internalizacji,
- dostarczanie uczniom i ich rodzicom bieżącej informacji zwrotnej o postępach ich dzieci w edukacji,
- stworzenie warunków do porównywania wyników kształcenia wewnątrz szkoły, jak i w skali ogólnokrajowej czy regionalnej,
- oraz umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

Ocenianie szkolne

jest instrumentem, który świadomie wykorzystywany może dynamizować procesy uczenia się dzięki **2 podstawowym funkcjom**

- **informacyjnej**
- **motywacyjnej**

Z pedagogicznego punktu widzenia dwie funkcje oceny są integralnie powiązane usytuowaniem oceniania w procesie kształcenia

Różne aspekty oceny, oceniańia

- Rodzaje ocen
- Metody oceniania
- Formy oceny
- Kryteria oceniania
- Funkcje oceny
- .....

Ocenianie

w kontekście

- Procesu przebiegającego u osób oceniających
- Konsekwencji, jakie wystawione oceny mają dla uczniów

Uczeń – ocenianie

Dla procesu uczenia się i wychowania
nie jest obojętne,
co o wyniku uczenia się (zadania) wie uczeń,
a także jaką treść i formę
przybiera informacja zwrotna

Wszystko

co w kontakcie z uczniem

robi i mówi nauczyciel

jest formą oceny

Szeroko rozumiane ocenianie
ma wpływ

nie tylko na prawdopodobieństwo ponownego
wystąpienia w przyszłości zachowań,
ale nawet na poziom inteligencji

Oceniając
można
budować wartość dziecka
wyzwalając samoakceptację,
lub niszczyć !

Poprzez ocenę
dziecko
może mieć
doświadczenie sukcesu, osiągnięć

Doświadczenie sukcesu, osiągnięć, dla dziecka jest nie do przecenienia

- stanowi podstawę budowania pozytywnego obrazu swojej osoby, akceptowania siebie, tworzenia podstawy dla poczucia własnej wartości, samooceny
- stanowi pozytywne wzmocnienie podejmowanych działań
- daje nadzieję i mobilizuje, motywuje do kolejnych wyzwań
- przynosi uczucie spełnienia, zadowolenia a czasami wręcz szczęścia
- wpływa na dalsze funkcjonowanie społeczne oraz poznawcze w szkole i w późniejszym życiu

Konsekwencje pozytywnych doświadczeń

- śmiałe, otwarte, pewne siebie nawiązywanie kontaktów z innymi
- zdolność ufania innym
- mała zależność w stosunkach społecznych
- mała potrzeba zachęt i pochwał

Konsekwencje negatywnego oceniania

- wewnętrzne napięcie ucznia
- niska ocena swoich możliwości
- niechęć podejmowania nowych zadań
- izolacja społeczna
- oskarżanie i pomniejszanie wartości innych
- wrażliwość na ocenę rówieśników
- odczuwanie zagrożenia
- .....

Czynniki determinujące odnoszenie sukcesów w szkole

- czynniki egzogenne
- czynniki endogenne

*By wierzyć w siebie,
muszę mieć kogoś,
kto we mnie uwierzy*

W każdym dziecku można dostrzec coś
dobrego – trzeba tylko chcieć dostrzec
„okruchy złota”

*(czasem przysypane kurzem
lub zabrudzone błotem)*

Ocena w oczach uczniów

Sprawiedliwość oceny w oczach uczniów

Uczniowskie wyobrażenie
sprawiedliwości oceniania
nieodpowiednio odpowiada
diagnostycznym i etycznym
postulatom pedagogów

Uczniowie za szczególnie nieetyczne uważają

- tendencyjne sprawdzanie osiągnięć
- manipulowanie kryteriami oceny przez nauczycieli
- oraz wykorzystywanie stopni „z przedmiotu” do zwalczania wykroczeń przeciw dyscyplinie

Uczniowie mają poczucie,
że będąc w szkole są zależni
od wszechmocnego władcy-nauczyciela

Może ich ukarać lub nagrodzić;
oceną

Co dla ucznia jest
najbardziej dotkliwe
przy ocenianiu?

Ocenianie a poziomy komunikacji

Nauczyciel - Uczeń

- Obronna
- Kompromisowa
- Synergiczna

Ocenianie oczyma uczniów

- nieistotne cele
- nieznaczące osoby
- obce procedury
- niepotrzebne stopnie

Zarzuty wobec stopni

- stopnie nie mają głębszego sensu
- stopnie są pedagogicznie błahe
- stopnie są niepotrzebne
- stopnie są szkodliwe

Fetyszyzacja ocen szkolnych (?)

- wiek,
- środowisko ucznia ....
- ocena jako forma asekuracji
- .....

Oceniając trzeba pamiętać...

Nawet najbardziej szczegółowe kryteria
nie gwarantują obiektywnego
oceniania uczniów

- Moc przekonań
- Efekt Pigmaliona i Golema
- Lepszemu lepiej, gorszemu gorzej
- Miejsce błędów w pracy
- Efekt pierwszego wrażenia
- Efekt upodobania
- Efekt kontrastu
- Efekty kulturowe
- Efekt płci

Czy jest możliwy
obiektywizm
nauczycielskiej oceny?

Ocenianie jest czynnością etycznie
nieobojętną

Ocenianie ma silny wymiar
wychowawczy

Oceny mają skutki
do końca nieprzewidywalne
i czasem bardzo odsunięte w czasie

Ocenianie

– to obszar wymagający
nieustannej refleksji i pracy

Dziękuję za uwagę

Grażyna Łaniewska